

πολλοὶ δὲν θὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν, τολμῶ ὅπως δημοσιεύσω πεποιοῦς εἰς τὸ ΜΕΛΛΟΝ, καθότι, ἢ ἐπιστήμη τῆς ἔξερυντικῆς καὶ συγκριτικῆς ἀρχαιολογίας, ὡς βαίνει χωροῦσα γιγαντιαίως ἀλμασι πρὸς τὴν ἐξέτασιν τῶν ζητημάτων τούτων, θὰ ἀποδείξῃ ποτὲ τὴν ἀλήθειαν τῶν ὑπ' ἐμοῦ ἤδη λεχθέντων.

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ ΚΑΜΠΑΝΑΚΗΣ,
(ἀρχιτέκτων)

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ.

Ἀνακεφαλαίως τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Β. Α. Μυστακίδου περὶ τῆς ξενοφοντείου Κερασσοῦντος εἰρημένων.

Ἐφρόνου, κύριε ἀρχισυντάκτα, ὅτι ὁ ἐλλόγιμος κ. Β. Α. Μυστακίδης, ὡς ἐπιστήμων συζητῶν μεθ' ἡμῶν περὶ τῆς διαφιλονεικηθείσης θέσεως τῆς ξενοφοντείου Κερασσοῦντος, οὐδέποτε, ἀποτόμως ἀλλάσων θέμα συζητήσεως, ἤθελε στραφῆ εἰς γραμματικούς καὶ λογογραφικούς ἐλέγχους. Ἦπατήθη, διότι ἐγκατέλιπε τὸ τοπογραφικὸν ζήτημα ἕρμαιον πλέον τῆς τύχης, καὶ μετέβη ἀβρόχοις ποσὶν εἰς τὸν ἐλεγχὸν τῶν λέξεων: *Μιθριδάτης οὐχὶ ὁ πέμπτος ἀλλ' ὁ ἕκτος ἐστὶν ὁ μέγας, τὸ: χιλιόμετρα* ἔδει νὰ γραφῆ: *χιλιόμετρα, ἢ Νικόπολις ἐκτίσθη οὐχὶ τῷ 68, ἀλλὰ 66 πρ. Χρ.*, ὅτι παρέθεσα ἀνυπάρχοντα παραπομπάς, καὶ ὅτι τέλος ἐθεώρησα πάντας τοὺς γάλλους, ἄγγλους καὶ γερμανοὺς μεγαλωτήμονες γεωγράφους ὡς σφαλόμενους.

Ἄλλ' ἔδει ἐν πρώτοις, ἐλλόγιμε συντάκτα, ὁ κ. Β. Α. Μυστακίδης νὰ συνομολογήσῃ ἡμῖν ἀπροκαλύπτως ὅτι ἡ νῦν Κερασοῦς ἐστὶν ἢ ἐπισκέψατο ὁ Ξενοφῶν, ὅπερ τελευταίως ἀποσιωπῶν ἀκουσίως ὁμολογεῖ. Δὲν δύναται δὲ νὰ ἀρνηθῆ ὅτι αὐτὸ τοῦτο ἐπρόκειτο ν' ἀποδείξωμεν, οὐχὶ δὲ νὰ φιλολογήσωμεν, ἂν ἡ λέξις *χιλιόμετρα* ἐστὶν ἀδόκιμος ἢ μὴ. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει παύομεν τὴν συζήτησιν, ὡς μὴ ὑφισταμένων ἐνταῦθα καὶ ἰδίως μεταξὺ τῶν παππάδων τῆς Κερασσοῦντος *Δημητριάδων νεκρῶν διαλόγων*, μῆτε Κόντων, μῆτε Βερναρδακῶν καὶ τῶν διακεκριμένων ὁπαδῶν αὐτῶν.

Θεωρῶν δὲ ὡς λελυμένον ἤδη τὸ ἱκανῶς ἀπασχολήσαν ἡμᾶς τοπογραφικὸν ζήτημα τῆς Κερασσοῦντος προβαίω εἰς ἀπάντησιν καὶ τῶν γραμματικῶν ἐλέγχων.

Ἐν τῇ «Μία ἢ Κερασοῦς κτλ» διατριβῇ ἡμῶν (σελ. 367 τόμ. φυλλ. 19 τῆς Ἑβδομαδ. Ἐπιθεωρήσεως) ἔχομεν γράφει «κατὰ τοῦ Μεγάλου Μιθριδάτου τοῦ Γ'» οὐχὶ δὲ ὡς ὑπολαμβάνει ὁ ἐλλόγιμος κ. Β. Α. Μυστακίδης καὶ ὡς ἐκ τυπογραφικοῦ παρορμάματος ἐτυπώθη «Μιθριδάτου τοῦ Ε'». Ρίψατε, παρακαλῶ, ἐλλόγιμε κ. Β. Α. Μυστακίδη, τὸ βλέμμα ὑμῶν ἐπὶ τοῦ χειρογράφου ἡμῶν, ἐὰν ὑπάρχῃ, καὶ

θέλετε ἴδει (ἴσως μετ' ἀπορίας) ὅτι ἐγράψαμεν οὐχὶ Ε', οὐτινος τὸ κάτωθεν ὀριζόντιον σκέλος ἐξ ἀβλεψίας παρεμείληθη· ἀλλ' ἐγράψαμεν δίγαμμα Γ' ἀντὶς'. ὅπερ καὶ ὀρθότατον.

Περὶ τῆς λέξεως δὲ «*Χιλιόμετρα*» ἀντὶ ἐτέρας ἀπαντήσεως παραπέμπω τὸν κ. Μυστακίδην εἰς τὴν Γραμματικὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τοῦ κ. Π. Ρ. Πετρακίδου ἐπίσης (σελ. 323 Β. Κλ. πρ. συνθετ. § 531 α').

Περὶ τῆς χρονολογίας δὲ τῆς κτίσεως τῆς Νικοπόλεως λέγομεν, ὅτι κατὰ τὸν πολὺν κ. Καρολίδην, τακτικὸν ἤδη καθηγητὴν τῆς ἱστορίας, ἐκτίσθη οὐχὶ τῷ 66 ἢ 68 ἀλλὰ τῷ 67ῳ ἔτει πρ. Χρ. (Καππαδοκικὰ σελ. 299)· ἐνταῦθα οὐδὲν ἡμῖν ἐναπολείπεται ἢ νὰ παρωδήσωμεν τὸ «ᾧδυνεν ὄρος καὶ ἔτεκε μῦν». Δὲν μνημονεῖ οὐνοαστὶ καὶ αὐτῇ λέξει ποίων ἀνυπάρχοντων παραπομπῶν χρῆσιν ἐποίησάμεθα· ἀγνοοῦμεν ἐνταῦθα τί νὰ ἀπαντήσωμεν, καθότι ἀμφιβάλλομεν ἂν ἡ παρατήρησις αὕτη ἀνήκει τῷ ἐλλογίμῳ κ. Β. Α. Μυστακίδῃ. Διὰ δὲ τοὺς μεγαλωνύμους γεωγράφους γάλλους, ἄγγλους καὶ γερμανοὺς δὲν ἀπειρήθημεν νὰ εἴπωμεν ὅτι σφάλονται, ὅπερ καὶ ἂν ἐλέγομεν νομίζομεν ὅτι δὲν ἀμαρτάνομεν θανασίμως· καθότι ἡμεῖς ἐνταῦθα εἴμεθα ἀρμοδιώτεροι ὅλων αὐτῶν νὰ γνωρίζωμεν αὐτὴν ταύτην τὴν κατοικίαν ἢ μῶν· ἀλλ' ἐγράψαμεν ποίους τῶν ἀρχαίων γεωγράφων ἔχουσιν ὑπ' ὄψει, ἀφ' οὗ ἐστὶ πασίδηλον ὅτι δὲν ἐπεσκέφθησαν τὴν Κερασσοῦντα ἡμῶν καὶ δὲν ἔγραψαν ἐξ ἰδίας βλέψεως.

Ταῦτα λοιπὸν καὶ εἰς τὴν τελευταίαν λέξιν τοῦ ἐλλογίμου κ. Β. Α. Μυστακίδου, ἣν δημοσιεῖαι χθρὶν ἡμῶν. Δὲν δυνάμεθα δὲ ὡς ἐκ τῆς ἐκρύβου θέσεως καὶ καταστάσεως ἡμῶν νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν συζήτησιν ταύτην, ὡς καὶ ὁ ἴδιος γράφει, ἦτις εἰς ἀδιέξοδον ἀγῶνα προάγει καὶ ἐτέρων πηγῶν, δυσσευρέτων ἐνταῦθα, χρῆζει καὶ μελέτης μὴ ἐπιτροπομένης ὑπὸ τοῦ ἀξιώματος, ὅπερ μολὶς ἐτύχομεν.

Ἐν Κερασσοῦντι, τῇ 13ῃ Μαΐου 1893.

ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΗΛ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ
οἰκονόμος.

1) Ἐκτὸς τῶν 24 γραμμάτων ἢ Ἑλληνικῆ γλώσσα εἶχεν ἀρχῆθεν καὶ τὰ ἐξῆς 5· α') τὸ ἐκ τῆς προφορᾶς ἢ ἐκ τοῦ σχήματος διπλοῦ κεφαλαίου Γ ἀποκαλούμενον Βαῦ ἢ Δίγαμμα Γ. Τὸ γράμμα τοῦτο ἐν γράσει ἂν ἀρχῆθεν εἰς ἀπάσας τὰς Ἑλληνικὰς διαλέκτους καὶ τὰ Ὀμηρικὰ ποιήματα ὡς ἀπαρέσκον εἰς τε τὸ οὐδ' καὶ τὸ στόμα τῶν Ἑλλήνων ἢ ἐστράφη εἰς ἄλλα γράμματα ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς διαλέκτοις, ἢ καὶ ὅπως ἐξέλιπεν εἰς τινὰς, μὲν προῖαίτατα. εἰς τινὰς δὲ βραδύτερον. Τοῦτο διὰ τὴν ταχυγραφίαν μεταμορφωθὲν εἰς 5 διετηρήθη ὡς ἀριθμητικὸν σημεῖον ἐν τῇ ἀλφαβήτῳ πρὸς δὴλων τοῦ 6. (Γραμματικὴ τῆς Ἑλλ. γλώσσης Π. Γ. Πετρακίδου 1879 σελ. 2. Φθονολογίας Κεφ. Α'. § 5 σημ. α').